

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/5/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2219203616
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2219203616.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a sudkýň: JUDr. Eva Behranová a JUDr. Ľuboslava Vanková vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: K. V., nar. XX.XX.XXXX, zastúpený procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Dunajskej Strede, dieťa rodičov: V. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. B., F. XXX/XX, zastúpená advokátkou: JUDr. Julianna Weiszová, Dunajská Streda, Jantárová 16, a C. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. B., N. N.. XXXX/X, na návrh matky o zmenu úpravy rozsahu styku otca s maloletým dieťaťom a na návrh otca o zníženie výživného, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 12P/57/2019-164 zo dňa 06.07.2020 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Dunajská streda č.k. 12P/57/2019-199 zo dňa 08.12.2020, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením p o t v r d z u j e .

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie návrh otca na zníženie výživného zamietol. Súd zmenil úpravu rozsahu styku otca s maloletým K. V., nar. XX.XX.XXXX nasledovne:

„Otec je oprávnený stýkať sa s mal. K. každú párnú sobotu roka od 10.00 h do 18.00 h a každú párnú nedeľu roka od 10.00 h do 18.00 h.

Matka je povinná dieťa na styk pripraviť a odovzdať ho otcovi v stanovenom čase v mieste svojho bydliska a otec je povinný v stanovenom čase dieťa matke v mieste jej bydliska vrátiť. V prípade, že sa styk z vážnych dôvodov nemôže uskutočniť, sú povinní rodičia sa o tomto dôvode vzájomne informovať najneskôr 12 hodín pred začiatkom styku.“ Napokon zmenil v časti úpravy rozsahu styku otca s maloletým dieťaťom rozsudok tunajšieho súdu č. k. 21P/3/2019-77 zo dňa 07.05.2019.

2. Napadnutý rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 25 ods. 1, 2 a 4, § 62 ods. 1 - 5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 - 3, § 76 ods. 1, § 77 ods. 1 Zákona o rodine.

3. Vecne argumentoval tým, že vyhodnotením vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že v konaní bol preukázaný dôvod, pre ktorý by malo k zmene súdom upraveného rozsahu styku otca s dieťaťom. Dieťa je vo veku necelých 3 rokov, s otcom majú vzhľadom na (nepravdivý) styk vytvorenú citovú väzbu, a je žiaduce a v záujme dieťaťa, aby tento vzťah napredoval a rozvíjal sa. Je v záujme dieťaťa, aby sa s otcom stretávalo, otec má záujem na rozvíjaní vzájomnej citovej väzby s dieťaťom a má právo podieľať sa na starostlivosti oň. Vzhľadom na vek a záujem dieťaťa, prednesy a názory rodičov, rozsah aktuálne realizovaného styku, ako aj návrh procesného opatrovníka súd je názoru, že otec sa už môže stretávať s dieťaťom bez prítomnosti matky, môže sám určovať program s dieťaťom, zatiaľ

však bez prespatia. Rozsah styku upravil v zmysle návrhu matky tak, aby aj sama mohla s dieťaťom tráviť aj víkendy a programy pre dieťa. Nočné prespávanie zatiaľ však neumožnil, je potrebné, aby si dieťa zvyklo na (pravidelný) pobyt v domácom prostredí u otca a následne, po tom, ako sa prejaví celodenná starostlivosť otca počas určených víkendov a reakcie dieťaťa, možno zvažovať rozšírenie styku na prespávanie počas noci, k čomu je vítaná dohoda rodičov, aj bez potreby ďalšej súdnej úpravy. Je v záujme dieťaťa, aby bez záťažových situácií a násilnej (a nevysvetlenej) zmeny zotrvalo v režime, na ktorý je zvyknuté a zmeny doň prenikali postupne.

Návrh otca na zníženie výživného súd zamietol. Na strane matky sa jej pomery od poslednej úpravy nezmenili, zmena odôvodnených potrieb dieťaťa nebola tvrdená. Otec v čase konania o rozvod manželstva nemal riadny príjem, v súčasnosti je živnostník, naďalej si na bývanie prenajíma byt, rovnako ako v čase predchádzajúcej úpravy, pričom z výšky nájomného je zrejmé, že má vyšší príjem, než vykazuje. Musí byť preto schopný platiť aj určené výživné.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 52 a § 57 CMP.

4. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie otec maloletého. Dôvodil, že súd prvej inštancie síce vykonal dokazovanie, ale nedostatočne a nebral pritom do úvahy rozhodujúce skutočnosti z výpovedi otca a predložených dôkazov, čo malo za následok nesprávne rozhodnutie súdu vo veci. Uviedol, že predložil daňové priznanie za rok 2019 podľa ktorého príjem za obdobie apríl až december 2019 činil mesačne 506,11 eur, a nie 380 eur ako vypočítal súd. Uviedol, že majetkové pomery a životná situácia sa medzičasom zmenili, musel prenajať od februára 2020 väčší byt aj s vyšším nájomom za 400 eur. Trvá na návrhu na zmene výživného v sume 50 eur, keďže sa existenčné pomery zjavne a jednoznačne zmenili. Odvolateľ nevie z akého dôvodu súd neakceptuje tieto matematicky vyčísliteľné a porovnateľné majetkové pomery.

Pri úprave styku súd nebral v úvahu tvrdenia otca, ale len matkine, ktorá sa neštíti pred súdom klamať a tak dosiahnuť vo svoj prospech priaznivejšie rozhodnutie súdu. Skutočnosť je taká, že stretnutia so synom sa uskutočnili v období prvých 5 mesiacov podľa dohody, v období ďalších 5 mesiacov ale matka nedodržiavala svoje povinnosti a zhruba polovicu stretnutí zmarila. Od marca 2020 do mája 2020 sa stretnutia neuskutočnili, z dôvodu matkinej svojvôle, v máji 2020 na dôrazné upozornenie sudkyne mal možnosť sa so synom dvakrát stretnúť, ale odvtedy už matka stále tvrdí, že syn je chorý. Nie je možné s ňou komunikovať o stretnutiach. Otec nesúhlasí s rozhodnutím súdu o prísnejšom a obmedzenejšom režime styku s dieťaťom na základe návrhu procesnej opatrovníčky v znení návrhu matky, pričom za nedodržanie doterajšej dohody zodpovedá matka, ktorá zamedzuje svojimi obštrukčnými spôsobmi stretnutia so synom. Preto navrhuje, aby styk so synom K. upravil nasledovne: Otec je oprávnený stýkať sa s maloletým K. V., nar. XX.XX.XXXX každú párnú sobotu roka od 08.00 hod. do 19.00 hod. a každú párnú nedeľu roka od 08.00 hod. do 19.00 hod. po dobu 12 mesiacov. Po uplynutí tohto obdobia sa môže otec stretávať s dieťaťom každý párný víkend nepretržite od soboty 08.00 hod. do nedele 19.00 hod. bez prítomnosti matky. Matka je povinná dieťa na styk pripraviť a odovzdať, ho otcovi v stanovenom čase v mieste svojho bydliska a otec je povinný v stanovenom čase v mieste jej bydliska vrátiť. V prípade, že sa styk z vážnych dôvodov nemôže uskutočniť, sú povinní rodičia sa o tomto dôvode vzájomne informovať najneskôr 12 hodín pred začiatkom styku.

5. Procesný opatrovník k doručenému odvolaniu uviedol, že nenavrhuje znížiť výživné, nakoľko zníženie nie je v záujme maloletého. Navrhuje upraviť stretnutia maloletého s otcom na každý druhý víkend spočiatku bez prenocovania v dostatočnom časovom rozpätí, neskôr, keď si maloletý zvykne na prostredie u otca a vzťah medzi maloletým a otcom sa viac upevní, bude v záujme maloletého, aby u otca aj prenocoval.

6. K doručenému odvolaniu sa vyjadrila matka prostredníctvom advokátky. Matka tvrdí, že otec má ďalšie príjmy o čom svedčia jeho výdavky. Matka vždy umožňovala stretnutia maloletého s otcom, s výnimkou ochorenia dieťaťa. Poukázala na konkrétne termíny kedy otec o stretnutie s maloletým nemal záujem. Návrh otca na stretnutia s maloletým považuje za nereálny, poukázala na režim maloletého, matke sa javí, že otec nie je schopný sa o dieťa postarať, matka má o maloletého strach. Navrhla odvolanie otca zamietnuť a potvrdiť napadnutý rozsudok.

7. Opravným uznesením č.k. 12P/57/2019-199 zo dňa 08.12.2020 súd opravil údaj úvodnej časti rozsudku o bydlisku otca.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - účastníkom (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o zmene úpravy styku bez viazanosti rozsahom (§ 65 Civilného mimosporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

9. Pretože odvolací súd v plnom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, na základe ktorého dospel k správny skutkový záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie návrhom uplatneného nároku a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery súdu prvej inštancie vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotnoprávne ustanovenia a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil a preto sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na uplatnené odvolacie argumenty nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť a nemôže preto dať za pravdu odvolateľovi. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie sa potom žiada dodať už len nasledovné:

10. Predmetom konania na súde prvej inštancie bola zmena styku otca s maloletým upravená rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 21P/3/2019-77 zo dňa 07.05.2019 v časti úpravy styku otca s maloletým a návrh otca na zníženie výživného. Predmetom odvolacieho konania bolo posúdiť, či boli splnené podmienky pre zmenu styku otca s maloletým spôsobom určeným v rozsudku súdu prvej inštancie a posúdiť, či boli splnené podmienky pre zníženie výživného otca pre maloletého, odkedy a v akom rozsahu.

11. Odvolací súd na základe podaného odvolania otca preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o zmene úpravy styku spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav v miere potrebnej pre jeho rozhodnutie a vec správne posúdil i po právnej stránke. Súd prvej inštancie vykonal všetky dôkazy významné pre rozhodnutie, v súlade s ustanovením § 191 Civilného sporového poriadku vyhodnotil dôkazy a s jeho záverom, že boli splnené podmienky pre zmenu úpravy styku otca s maloletým dieťaťom spôsobom upraveným v preskúmanom rozsudku sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Súd prvej inštancie sa vysporiadal s námietkami otca a otec ani v priebehu odvolacieho konania neuviedol žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by mali za následok iné rozhodnutie o návrhu matky na zmenu úpravy styku s maloletým dieťaťom.

12. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ustanovenia § 25 a 26 sa použijú primerane.

13. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

14. Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

15. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode.

16. Zákon o rodine zasahuje do úpravy styku s maloletým dieťaťom len v špecifických, neštandardných situáciách s tým, že uprednostňuje dohodu o úprave styku s maloletým dieťaťom a rozhodovanie súdu prichádza do úvahy až po zistení, že takáto dohoda nie je možná. Ak dohody niet, súd upraví styk s maloletým dieťaťom rodičov, ktorí spolu nežijú. Zákon o rodine umožňuje, aby súd upravil styk rodiča s maloletým dieťaťom, keďže kontakt a stretávanie sa maloletého dieťaťa s rodičom, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, je prirodzeným a bežným prostriedkom upevňovania a udržiavania ich vzťahov, ak sa rodičia nedohodnú na styku s maloletým dieťaťom alebo rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, je obmedzovaný a minimalizovaný zásahom iných osôb, s ktorými maloleté dieťa žije. Pri určovaní rozsahu, časového vymedzenia a miesta, musí súd posudzovať všetky okolnosti veľmi starostlivo. Musí mať na zreteli záujem dieťaťa a dbať na to, aby sa pri rozhodovaní o styku rešpektovalo právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a tiež práva druhého rodiča, ktorý nebude mať maloleté dieťa v osobnej starostlivosti. Povinnosťou súdu je, aby zistil vždy spoľahlivý podklad k všestrannému objasneniu skutočností, ktoré charakterizujú osoby rodičov a prostredia, v ktorom rodičia žijú. Ide najmä o objasnenie osobných a povahových vlastností rodičov, ich zdravotného stavu (telesného i duševného), ich vzťah k rodine, deťom a starostlivosti o ne, ich životných podmienok (povaha zamestnania, hospodárskych a bytových pomerov, faktických možností venovať sa deťom), ich spoločenského uplatnenia, ich postoja k práci, ich vzťah k osobám, s ktorými žijú v spoločnej domácnosti, ich spôsobilosti viesť deti k správneému vzťahu k druhému rodičovi. Súčasťou výchovného prostredia, ktoré obklopuje maloleté dieťa a pôsobí na ne, sú aj osoby, s ktorými rodičia žijú v spoločnej domácnosti, preto je potrebné primerane skúmať ich osobné a povahové vlastnosti, zdravotný stav, vzťah k maloletým deťom a pod.. Rovnako treba zohľadniť aj vzdialenosť bydliska rodiča, ktorý ho nemá v osobnej starostlivosti, od bydliska maloletého dieťaťa. V každom prípade musí súd pri rozhodovaní o úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom skúmať, či takáto úprava styku je v záujme maloletého dieťaťa, či to vyžadujú pomery v konkrétnej rodine, či by nedošlo k citovej ujme, a či by bol rozvoj maloletého dieťaťa najmä z citovej, rozumovej a mravnej stránky ohrozený.

17. Predpokladom zmeny doterajšieho rozhodnutia o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, teda aj o úprave styku, podľa ustanovenia § 26 Zákona o rodine je podstatná zmena pomerov v čase terajšieho rozhodovania o úprave výkonu rodičovských práv a povinností oproti času, keď súd rozhodoval v predchádzajúcom konaní. Súd teda musí zistiť, či došlo k zmene pomerov a následne, či zistená zmena pomerov je podstatného charakteru oproti pôvodným okolnostiam. V konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté deti súd prihlíada predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa, ktorým je jeho zdravý psychický a fyzický vývoj a nie na subjektívne predstavy rodičov o realizácii svojho výchovného pôsobenia. Predpokladom zmeny rozhodnutia o úprave styku maloletého dieťaťa s rodičom, ktorému nie je zverené do osobnej starostlivosti je, že doterajšia úprava styku je pre maloleté dieťa nevyhovujúca, prípadne maloleté dieťa prejavuje záujem o podstatne širší rozsah stretnutí s týmto rodičom, prípadne sa natoľko zmenili podmienky pre realizáciu styku z hľadiska záujmovej činnosti maloletého dieťaťa, zdravotného stavu, vzdialenosti bydlísk rodičov, pracovného zaťaženia rodičov a podobne, že doterajšia úprava styku už neumožňuje jej úspešnú realizáciu v záujme maloletého dieťaťa.

18. Odvolací súd pri rozhodovaní o úprave styku zhodne so závermi svojej skoršej rozhodovacej praxe v obdobných veciach považuje za potrebné zdôrazniť, že rodičovské práva a povinnosti k maloletému dieťaťu súd upravuje ako komplex oprávnení a povinností oboch rodičov s cieľom zabezpečenia riadneho a bezproblémového vývoja dieťaťa napriek okolnosti rozpadu vzťahu rodičov dieťaťa a to tak, aby každý z rodičov mal v rámci stanovenej úpravy priestor nielen na utužovanie a prehĺbovanie svojho vzťahu k dieťaťu, ale i na uplatňovanie svojho výchovného vplyvu (pôsobenia) na dieťa a tiež na čo najširšie rozhodovanie o otázkach z tohto pohľadu významných. To platí bez ohľadu na to, či v konkrétnej veci má dôjsť k úprave rodičovských práv a povinností rodičov dieťaťa v súvislosti s rozvodom ich manželstva, alebo k úprave práv a povinností takých rodičov dieťaťa, ktorí manželmi nikdy neboli alebo boli či ešte sú, ale spolu nežijú (práve o prípad rodičov, ktorí manželmi neboli a spolu nežijú ide v prejednávanej veci). Vo všetkých vyššie zmienených prípadoch sa tak deje predovšetkým z dôvodu nedostatku spolužitia rodičov dieťaťa (bez ohľadu na to, či tento bol vždy existujúcim stavom, alebo naopak nastal až ako dôsledok krízy v partnerskom vzťahu), ktorý vylučuje ich spoločnú starostlivosť a teda i spoločný výkon tohto konkrétneho rodičovského práva a súčasne

i povinnosti. V prípade trvania stavu zverenia maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti jednému z rodičov je žiadúce vytvoriť aj druhému rodičovi (popri určení mu vyživovacej povinnosti na dieťa) podmienky na to, aby sa aj on mohol podieľať na výchove dieťaťa a tiež na rozhodovaní o niektorých ďalších otázkach spôsobilých ovplyvniť jeho vývin. Len takto sa totiž môže vytvoriť, resp. v tom lepšom prípade pri existencii náležite kultivovaného vzťahu každého z oboch rodičov na jednej a dieťaťa na druhej strane, i prehĺbiť pocit spolupatričnosti takýchto osôb. Takto to potom musí / má byť bez zreteľa na kvalitu vzájomného vzťahu oboch rodičov dieťaťa, či prípadné nadviazanie nimi nových partnerských vzťahov, alebo dokonca i formalizovanie takýchto nových vzťahov, či niektorého z nich - uzavretím manželstva, či ďalšieho manželstva a tiež bez zreteľa na prípadné osobné antipatie medzi rodičmi a ich inými príbuznými. Prvoradým je tu totiž záujem dieťaťa a tomu musia ustúpiť i všetky prípadné animozity, a to i v podobe schopnosti rodičov i ďalších osôb na veci prípadne zainteresovaných sa nad svoje spory, či nimi subjektívne vnímané utrpené krivdy povzniesť. Ak potom možnosti rodiča dieťaťa nemajúceho dieťa v osobnej starostlivosti sú limitované práve časovými úsekmi vyhradenými styku dieťaťa s takýmto rodičom a majú spravidla charakter len doplnkového pôsobenia na dieťa vo vzťahu k výchove realizovanej tým rodičom, ktorý má dieťa v osobnej starostlivosti, žiadúcou je taká úprava, ktorá na jednej strane bude rešpektovať i konkrétne okolnosti prípadu a potreby dieťaťa, na druhej strane však bude schopná eliminovať, či aspoň minimalizovať všetky potenciálne rušivé vplyvy.

19. Pri riadení sa úvahami podanými vyššie potom odvolací súd mal za to, že je potrebné potvrdiť rozsudok súdu prvej inštancie napadnutý odvolaním otca vo výroku o zmene úpravy styku. V konaní vedenom na súde prvej inštancie rozsudkom č.k. 21P/3/2019-77 zo dňa 07.05.2019 bolo manželstvo rodičov maloletého rozvedené, maloletý bol dohodou rodičov zverený do osobnej starostlivosti matke, otec sa zaviazal k plateniu výživného v sume 100 eur mesačne. Zároveň súd upravil rozsah styku otca s maloletým tak, že prvých päť mesiacov od rozvodu manželstva rodičov sa bude otec stretávať s dieťaťom každú sobotu a nedeľu vždy od 10. do 13. hodiny a každú stredu od 16.30 h do 18.30 hodiny v prítomnosti matky. V období ďalších piatich mesiacov (od októbra 2019) sa mal otec s dieťaťom stretávať každú párnú sobotu a každú párnú nedeľu od 8.00 do 18.00 hodiny a ďalej každú párnú stredu a každý nepárny utorok a nepárny štvrtok vždy od 16.30 h do 18.30 h bez prítomnosti matky. Po uplynutí tohto obdobia (od marca 2020) sa mal otec stretávať s dieťaťom každý párný víkend nepretržite od soboty 8. hodiny do nedele 18. hodiny a každý nepárny utorok a štvrtok dve hodiny už bez prítomnosti matky. Od tohto obdobia boli upravené stretnutia počas vianočných a veľkonočných sviatkov a letných prázdnin.

20. Odvolací súd sa plne stotožňuje so závermi súdu prvej inštancie uvedenými v preskúmanom rozsudku, že v konaní boli preukázané dôvody pre zmenu úpravy styku otca s maloletým, ktorý styk nebol realizovaný riadne v určenom čase. Maloletý je síce starší a začal navštevovať materskú škôlku, z vykonaného dokazovania vyplynulo, že upravený styk sa podľa termínov určených v rozvodovom konaní nevyužíval z dôvodov, ktoré rodičia maloletého popisovali rozdielne, pričom matka tvrdila, že otec nedodržiaval rozsah stretnutí, viackrát sa nedostavil, príp. žiadal o zmenu termínu a na druhej strane otec uvádzal, že matka má záujem na tom, aby si maloletý u otca nezvykol a stretnutia marila. Z uvedeného teda vyplýva, že predchádzajúca úprava styku otca s maloletým je za aktuálneho stavu nevyhovujúca, keďže maloletý by sa podľa ostatnej úpravy mal stretávať s otcom každý párný víkend nepretržite od soboty 8.00 hod. do nedele 18. hod. a každý nepárny utorok a štvrtok od 16.30 hod. do 18.30 hod. bez prítomnosti matky. Zmena styku otca s maloletým bola žiaduca, keďže doposiaľ nedošlo k realizácii určitého potrebného počtu stretnutí otca s maloletým, aby maloletý mohol u otca prespať, teda nedošlo k vybudovaniu a upevneniu takého vzťahu, ktorý by zabezpečoval bezproblémový pobyt maloletého u otca v trvaní celého víkendu. Je nepochybne v záujme maloletého, ako aj správne uviedol súd prvej inštancie, aby sa vzťah maloletého s otcom rozvíjal, v konaní nevyšli najavo žiadne skutočnosti, ktoré by uvedené spochybnili. Odvolací súd sa stotožňuje so zmenou styku upravenou preskúmaným rozsudkom súdom prvej inštancie, ktorá zmena styku vychádza zo zmeny doterajších pomerov, rešpektuje aktuálny denný režim maloletého, jeho vek a návyky a je z hľadiska záujmov maloletého a úspešnej realizácie styku otca s maloletým vyhovujúca. S navrhovanou zmenou úpravy styku súhlasil aj kolízny opatrovník.

21. Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že súdom prvej inštancie upravený styk s maloletým sleduje legitímny cieľ, ktorým je udržiavanie vzťahov maloletým s jeho otcom a zvolený model stretávania sa otca s maloletým nepochybne umožňuje otcovi vybudovať a prehľbovať vzájomný vzťah otca a dieťaťa.

22. Vychádzajúc z dôvodov odvolania podaného otcom, otcovi ide v zásade o to, aby bol upravený jeho styk s maloletým aj po uplynutí určitého adaptačného procesu v trvaní 12 mesiacov s tým, že po uplynutí tejto doby súd rozšíri styk na každý páry víkend aj s prespaním maloletého u otca. K takejto žiadanej úprave súd nepristúpil, pretože sa v minulosti neosvedčila, preto súd nevidel dôvod pre takúto úpravu. Rodičia sa môžu kedykoľvek (aj po uplynutí doby 12 mesiacov, ktorú otec v odvolaní považoval za hraničnú pre rozšírenie styku) dohodnúť na úprave styku otca s maloletým, a pokiaľ k tomu nedôjde, otec môže požiadať súd o rozšírenie styku s maloletým.

23. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že rodičia by mali pri výchove maloletého kooperovať, v záujme maloletého zlepšiť komunikáciu a vzájomné vzťahy. Preto je potom dôležité, aby rodičia eliminovali napätie a konflikty pri vzájomných stretnutiach a docielili uskutočnenie styku v pokojnej atmosfére. Podľa názoru súdu je nepochybne v záujme maloletého, aby sa otec tiež podieľal na jej výchove a na starostlivosti o neho, keďže maloleté dieťa potrebuje k zdravému a harmonickému vývoju starostlivosť a lásku oboch rodičov.

24. Na základe uvedených skutočností dospel odvolací súd k presvedčeniu, že úprava styku súdom prvej inštancie bude viesť ku kvalitnému a pozitívnemu vzťahu otca s maloletým a k vzájomnému utužovaniu a prehĺbovaniu vzťahov medzi nimi. Právo styku rodiča s dieťaťom kompenzuje právo mať dieťa u seba a zabezpečovať jeho výchovu prostredníctvom osobnej starostlivosti. Uvedené právo vyplýva aj z viacerých ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa (oznámenie FMZV ČSFR č. 104/1991 Zb.), ktorý súčasne garantuje dieťaťu právo na udržiavanie pravidelného osobného kontaktu s obidvoma rodičmi (ak dôjde k rozpadu rodiny). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu zdôrazňuje, že je v záujme dieťaťa, aby udržiavalo rodinné zväzky s odlúčeným rodičom a dostalo tak príležitosť rozvíjať svoj vzťah s ním, ako aj prejavovať svoje city slobodne bez akéhokoľvek vonkajšieho tlaku zo strany druhého rodiča. Osobný kontakt rodičov s maloletým dieťaťom má priaznivý vplyv na jeho emočný a intelektuálny rozvoj, je preň bez pochybností prínosom.

25. Odvolací súd sa priklonil k rešpektovaniu prvoradého záujmu maloletého a s prihliadnutím na všetky okolnosti prejednávanej veci súdom prvej inštancie určený rozsah styku považuje za primeraný.

26. Predmetom odvolacieho konania bol aj výrok napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie návrh otca na zníženie výživného zamietol.

27. Podľa § 62 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť (odsek 1). Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov (odsek 2). Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť (ods. 4). Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť (ods. 5).

28. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

29. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

30. Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu, rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa (§ 75 ods. 1, 2 Zákona o rodine).

31. Stanovenie vyživovacej povinnosti povinného rodiča nie je nemenné. Môže dôjsť totiž k zmene pomerov ako na strane povinného, tak i na strane oprávneného, pokiaľ sa výrazným spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov, môžu znamenať dôvod pre novú úpravu vyživovacej povinnosti. Súd pri svojom rozhodovaní v takomto konaní zisťuje okolnosti dôležité pre určenie pôvodnej vyživovacej povinnosti a posudzuje, či sa tieto okolnosti podstatne a výrazným spôsobom zmenili, či podstatne a výrazným spôsobom zasahujú do pomerov účastníkov a či ide o zmenu, ktorá je spôsobilá prívodiť potrebu novej úpravy vyživovacej povinnosti. Medzi najčastejšie dôvody zmeny pomerov možno zaradiť uplynutie dlhšieho obdobia od poslednej úpravy vyživovacej povinnosti, ďalej podstatná zmena zárobkových možností a schopností povinného rodiča, prípadne i rodiča, ktorému je dieťa zverené do výchovy, pribudnutie či ukončenie vyživovacej povinnosti, ktorá bola zohľadňovaná v čase posledného rozhodnutia, u detí nastúpenie ďalšej, vyššej formy štúdia zabezpečujúcej prípravu na budúce povolanie a iné. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. na strane oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov.

32. Z vyššie citovaných ustanovení Zákona o rodine vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného, jednak na strane výživou povinného. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby pritom nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie jednak potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi a závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopností živiť sa sám, schopností starať sa o seba a podobne. Vo všeobecnosti možno za odôvodnené (opodstatnené) potreby z hľadiska plnenia vyživovacej povinnosti považovať náklady spojené s výživou, ošatením, bývaním, starostlivosťou o zdravie, ako aj náklady súvisiace so vzdelaním, výchovou, kultúrnym a športovým vyžitím a záujmami. Medzi odôvodnené potreby nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné výdavky, ktoré napríklad súvisia so zdravotným stavom oprávneného ako sú napr. liečebné náklady. Súd na ne musí pri určovaní výživného prihliadnuť. Rámec odôvodnených potrieb sa súčasne so zmenenými ekonomickými pomermi a nárastom spotreby rozširuje. Na strane oprávneného sa tiež skúmajú jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery, existencia a počet iných osôb povinných poskytovať výživu a ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery, počet nimi vyživovaných osôb a výška takéhoto výživného ako i vyživovaciu povinnosť iných povinných voči týmto osobám.

33. Na strane povinného rodiča je nevyhnutné prihliadnuť na okruh osôb, ktoré sú povinné poskytovať výživné dieťaťu a výšku a spôsob už poskytovaných plnení, kde je potrebné zohľadniť tiež starostlivosť o dieťa a jeho domácnosť. Na strane povinného sa prihliada tiež najmä na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ale i na jeho možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosť, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Okrem toho je potrebné vždy vyhodnotiť i majetkové pomery oboch povinných rodičov. Táto kategória zahŕňa jednak majetok rodičov a jednak ich životný štandard, ktorým sa navonok prezentujú. Okrem uvedeného na strane povinného rodiča je vždy potrebné prihliadnuť k počtu, druhu, výške a dôvodnosti iných vyživovacích povinností a zároveň na okruh osôb, ktoré sú povinné týmto oprávneným poskytovať výživné, ich schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Súd je povinný prihliadať tiež na zárobkové možnosti povinných rodičov podľa príjmov z obdobia pred zmenou zamestnania vtedy, ak sa preukáže, že to bol rodič, ktorý sa vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku. V takom prípade je súd povinný skúmať dôvody, ktoré ho viedli k strate na príjmoch alebo majetku.

34. Výživné pre maloletého, bolo naposledy určené už uvedeným rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 21P/3/2019-77 zo dňa 07.05.2019 na sumu 100 eur mesačne. Matka v čase ostatnej úpravy výživného poberala rodičovský príspevok, otec mal príjem z príležitostných brigád. Maloletý mal v čase ostatnej úpravy výživného 2 roky a 9 mesiacov. Z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie vyplynulo, že matka poberať rodičovský príspevok 370 eur, otec od 01.04.2019 je živnostník, pričom podľa daňového priznania za rok 2019 súd zistil príjem 380 eur mesačne, maloletý mal od septembra 2020 začať navštevovať materskú škôlku. Počet vyživovacích povinností zostal u oboch rodičov nezmenený.

35. Vychádzajúc z výsledkov súdom prvej inštancie vykonaného dokazovania súd prvej inštancie správne skonštatoval, že v danej veci nie sú splnené podmienky pre zníženie výživného otca na

maloletého. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Tu odvolací súd zdôrazňuje, že bola to práve matka, ktorá v prevažnej miere zabezpečovala starostlivosť o maloletého, ktorý vzhľadom na svoj nízky vek uspokojovala jeho každodenné potreby a starala sa o spoločnú domácnosť.

36. Pri posudzovaní schopností a možností povinného rodiča nie sú rozhodné jeho skutočné zárobkové (majetkové) pomery, ale jeho reálne zárobkové (majetkové) pomery, dané napr. jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovnými skúsenosťami. Princíp potenciality príjmov má prednosť pred princípom fakticity príjmov. Životná úroveň povinného rodiča nemôže byť posudzovaná len so zreteľom na súčasne dosahovaný (prípadne len tvrdý) príjem. Majetkové a osobné pomery je nutné posudzovať komplexne, pričom je potrebné zohľadniť aj skutočné možnosti, schopnosti, dosiahnutú kvalifikáciu, reálne možnosti na trhu práce, ale i vôľu a snahu každého z rodičov dosiahnuť čo najvyšší zárobok. K týmto predpokladom je potrebné prihliadnuť najmä vtedy, ak by sa niektorý z rodičov vyhýbal plneniu vyživovacej povinnosti, prípadne by využitie svojich schopností a možností úmyselne či neúmyselne zanedbával. Otec maloletého, doposiaľ nezaopatreného dieťaťa, si musí byť vedomý, že má zákonnú vyživovaciu povinnosť k svojmu nezaopatrenému dieťaťu, ktoré nemá možnosť vzhľadom na svoj vek žiť sa samé a úmerne tejto skutočnosti je povinný vyvíjať aj patričnú snahu a úsilie zabezpečiť si adekvátny príjem a prispôbiť i svoj životný štýl. Ak schopnosti a možnosti povinného rodiča nie sú využívané adekvátne z dôvodu úmyselného vyhýbania sa zárobkovým možnostiam zodpovedajúcim jeho dosiahnutému vzdelaniu, kvalifikácii a odborným schopnostiam, súd v takomto prípade vychádza pri určovaní výšky zárobku zo zásady potenciality zárobku, čo znamená, že vychádza z fikcie príjmu, ktorý by povinný rodič mohol reálne dosiahnuť (je schopný reálne dosahovať) a nie z jeho súčasného faktického príjmu.

37. Vzhľadom na vyššie uvedené, preto pokiaľ otec v odvolaní nesúhlasí so zamietnutím návrhu na zníženie výživného, je táto odvolacia námietka neopodstatnená. U otca totiž k žiadnej výraznej zmene pomerov oproti pomerom z ktorých sa určilo výživné v rozvodovom konaní vo výške 100 eur neprišlo. V čase rozvodového konania zárobok získaval z príležitostných brigád, následne získal živnostenské oprávnenie a podniká v oblasti prípravných a dokončovacích prácach na stavbách. Správnou bola aj úvaha súdu prvej inštancie, že otec má vyšší príjem ako vykazuje. V zmysle hmotnoprávnej úpravy sa skúmajú celkové pomery povinnej osoby, teda životná úroveň a preto bola logická úvaha súdu, že pokiaľ otec platí za podnájom 400 eur a podľa daňového priznania má príjem 380 eur, tak dosahuje vyšší príjem ako vykazuje. Na tomto nemení nič ani tvrdenie otca z odvolania, že má príjem vyšší ako zistil súd prvej inštancie a to 506 eur mesačne.

38. Odvolací súd tak dospel k záveru, že správne súd prvej inštancie návrh otca na zníženie výživného zamietol.

39. „Pri určení výšky výživného je rozhodujúci príjem, ktorý rodič reálne mohol dosahovať a nie príjem, ktorý fakticky dosahuje, pretože princíp potenciality má prednosť pred princípom fakticity. V zmysle ustanovenia § 62 ods. 5 Zákona o rodine je rodič povinný plne rešpektovať svoju vyživovaciu povinnosť a svoje výdavky usmerniť tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti nebolo ohrozené a s využitím svojich subjektívnych vlastností a pracovných príležitostí si organizovať svoje pracovné aktivity tak, aby mal reálnu možnosť si riadne plniť svoju vyživovaciu povinnosť.“ (pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/165/2017 zo dňa 27.11.2018). „Zásada, že nerozhodujú skutočné zárobkové a majetkové pomery rodičov, ale ich reálne zárobkové a majetkové možnosti, plynú z toho, že je povinnosťou rodičov, aby venovali všetky sily na dôsledné zaistenie výživy svojich detí a vyvarovali sa každého konania, ktoré má negatívny dopad na možnosť zabezpečenia výživy detí. S povinnosťou rodičov venovať všetky sily na dôsledné zabezpečenie výživy detí v záujme ich náležitého telesného a duševného rozvoja sa nezhoduje, ak niektorý z rodičov mení zbytočne alebo dokonca zámerne (v snahe docieľiť nižší rozsah vyživovacej povinnosti) doterajšie zamestnanie za menej výhodné. Pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe súd neprihliada len na skutočné (faktické) príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená príjmov, ktoré povinný (potenciálne) mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zamerania, prax, jazykové znalosti, dopyt na trhu práce. Na zníženie (stratu) príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia

povinného.“ (pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/236/2018 zo dňa 20.02.2019).

40. Odvolací súd sa tak stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že neboli splnené hmotnoprávne predpoklady pre zmenu súdneho rozhodnutia o vyživovacej povinnosti otca k maloletému, v zmysle návrhu otca podľa ustanovenia § 121 Civilného mimosporového poriadku a ustanovenia § 78 ods. 1 Zákona o rodine. S prihliadnutím na dieťa a mieru jeho odôvodnených potrieb je na vlastnej iniciatíve a snahe otca zabezpečiť si zdroj stabilného príjmu i zo zamestnania, s dôrazom na povinnosť vynakladať snahu upraviť si svoje osobné a zárobkové pomery adekvátne rozsahu určenej vyživovacej povinnosti. Znížením výživného by došlo k reálnemu ohrozeniu uspokojovania odôvodnených potrieb výživou oprávneného dieťaťa. Odvolací súd predovšetkým prihliadol na skutočnosť, že vyživovacia povinnosť k dieťaťu je prvoradou povinnosťou rodiča, ktorej plnenie má prednosť pred inými povinnosťami a nemožno sa jej zbaviť ani s poukazom na aktuálnu majetkovú a sociálnu situáciu otca.

41. Ani ďalšie odvolacie námietky otca odvolací súd nepovažoval za dôvodné. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu irelevantnú argumentáciu zachádzajúcu podrobne do nadbytočných detailov, nespôsobilú ovplyvniť výšku výživného a zmenenú úpravu styku, preto odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

42. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením podľa ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

43. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z jeho aplikácie.

44. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).